RUSKI INWALID

N°. 209.

PIĄTEK. 3 Września. 1820 r.

CZYLI

WIADOMOŚCI WOJENNE.

Treść. Wiadomości Kraiowe: Królewstwo Polskie. Wiadomości Zagraniczne: Niemcy. Franciia. Angliia. Włochy.

WIADOMOŚCI KRAIOWE.

Królestwo Polskie.

Rozkaz Dzienny do woyska Polskiego.

w Kwaterze Główney dnia $\frac{8}{20}$ Sierpnia 1820.
w Warszawie.

Za naywyższym rozkazem.

Przykommenderowany zostaie

Do Artylleryi: Dowódca Brygady 2giey Artylleryi pieszey, Pułkownik Krysiński.

Przeznaczeni zostaią.

W Korpusie Artylleryi i Inżynierów: Dowódca kompanii 3ciey lekkiey pieszey, Podpułkownik Weissflog, na Dowódcę Brygady 2giey pieszey.—Z Kompanii 1-wszey pozycyyney pieszey, Kapitan Piętka, na Dowódcę Kompanii 2-giey pozycyyney pieszey.

Otrzymuie żądaną dymissyią.

W ieździe: Wykreślony z Kontrol Rozkazem Dziennym z dnia 28 Sierpnia 1815, z pułku 1go Ułanów, Kapitan Piwnicki.

Naczelny Wódz
(podpisano) KONSTANTY.
W. X. R.

Zgodno z oryginałem
Jenerał Szef Sztabu Głównego *Toliński.*

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Niemcy.

z Berlina 2 Września.

Król JMść wyiechał z Teplitz 31 z. m. zrana i na wezwanie Króla JMści saskiego był na obiedzie w zamku iego wieyskim Pilnitz. Tegoż wieczora stanął w Meisen gdzie noclegował i bawił aż do obiadu nazaiutrz, poczem wyiechał, a 1 b. m. przybył szczęśliwie przez Torgau i Wittemberg do Poczdamu.

z Wiednia, 25 Sierpnia.

Znakomitsi nasi dyplomatycy są powiększey części tego zdania, iż mądra polityka rządu

naszego przepisuie mu za świętą powinność położyć nakoniec tamę wezbraniu tey zgubney rzeki, która grozi zalaniem całym Włochom. Austryia według ich zdania iest naturalnym obrońcą teraźnieyszego porządku rzeczy na półwyspie Włoch i niepowinna oboiętnie na iego obalenie patrzeć. Z tém wszystkiem iak słychać gabinet nasz przestanie na samem tylko publicznem niepotwierdzeniu zmian zaszłych w Neapolu i przedsięwzięciu iak nayczynnieyszych srodków celem ochronienia prowincyy swoich włoskich od tey zarazy, a wcale niema zamiaru mięszać się w sprawy Królestwa oboyga Sycyliy, nieułożywszy się wprzódy z innemi gabinetami europeyskiemi.

Powszechnie tu rozumieią że nowy porządek rzeczy w Neapolu niedługo potrwa i wkrótce zaydzie tam kontrrewolucyia. Xiąże *Ruffo* o którym dyplomacyi nasi maią wysokie rozumienie podobnież myśli, czemu ostatnie wypadki zaszłe w Palermo większe iescze nadaią podobieństwo. Według ostatnich wiadomości z Neapolu Rząd tameczny wielkie czyni przygotowania do woyny. Sycylia niechce zupełnie się wybić z pod władzy Królewskiey lecz żąda tylko osobnego Vice-Króla i swego oddzielnego parlamentu.

Francyia.

z Paryża, 25 Sierpnia.

Twierdzą za rzecz pewną że Xiężna *Berry* niepierwiey iak między 20 i 28 Września zlegnie połog.

W iednym z dzienników tuteyszych czytamy artykuł następuiący:

»Jesli można wierzyć pismu które tu przybyło przez nadzwyczayną drogę z Londynu, okazuią się tam widoczne znaki strasznego zamieszania. Sprawa Królowey służy za nader dogodny pretext podburzycielom; a odmiana Rządu i zupełne teraznieyszego obalenie iest ich celem. 20,000 woyska na którego wierności polegać można, gotowe są do udania się w każde mieysce, gdzie się tylko rokoszanie ukażą. Rząd z swey strony gotów iest do wszelkich ofiar i przedsięwzięć, a nam niepozostaie iak czekać nayważnieyszych wypadków wkrótce nastąpić maiących.

»Powszechnie rozumieią w Londynie, że cały ruch okazuiący się w stronnikach Królowey, iest dziełem publicysty wcale obcego dla Wielkiey-Brytanii, który iak zły duch, będąc wszelkich klęsk i nieszczęść spręzyną, chciał nawet służyć za ochotnika w szeregach *radykalistów* angielskich, a którego przecież tak mało zaymuią sprawy angielskie iak i swey sławney oyczyzny.

W skutek postanowienia Królewskiego, mianowaném zostało *sądownictwo* Parów, tak dla wyśledzenia wszystkich gałęzi ostatniego spisku, iak równie też dla wydania przeciwko wszystkim iego wspólnikom stosownego wyroku. Pan *Rave* radca stanu, mianowanym został ieneralnym prokuratorem, a Pan *Jacone-Pamplune* ieneralnym adwokatem tego nadzwyczaynego sądownictwa.

W przeszłą sobotę od iedynastey wieczorney aż do 7mey godziny zrana wszystkie paryzkie rogatki były pozamykane tak, że nikomu ani wiechać do miasta ani z niego wyiechać niebyło można. Po czem zostały otwarte znowu i związek z okolicami stolicy nastąpił.

Doszły tu wieści przez niektóre okręty o śmierci Jozefa *Bonaparte*, zaszłey iakoby w Jamaice; lecz ta wiadomość potrzebuie iescze potwierdzenia.

Z powodu ostatniego spisku schwytano tu iescze i uwięziono kilka osob, a do rospoczęcia ich processu uczynione iuż są wszelkie przygotowania i iak słychać wkrótce się rospocznie. Ten to spisek dowodzi że we Francyi trzyma się iescze partyia stronników *Bonaparte* i i. niechce w żaden sposób zaniechać niegodziwych swoich zamysłów.

Ważnieysze szczegóły processu Królowey Angielskiey, dochodzą do nas za pomocą telegrafu urządzonego w Calais.

Anglia.

z Londynu, 25 Sierpnia.

Kiedy akt oskarzaiący był przeczytany na posiedzeniu 21. b. m. Królowa znowu weszła do sali i usiadła na swoiem mieyscu. Zaraz wymieniono świadków z których naypierwszy był Teodor *Majocchi*, męszczyzna przystoyny, średniego wzrostu i bardzo porządnie ubrany. Skoro tylko Królowa rzuciła nań okiem, przestraszona i tracąc przytomność zawołała: »Co widzę, Teodor! Ach nie, nie! »Wskoczyła z mieysca swoiego i co nayprędzey wyszła z sali do drugiego pokoiu. Lady Anna *Hamilton* poszła także za nią. Ten mimowolny wykrzyk przeraził wszystkich Lordów i słuchaczów, każdy ieden na drugiego pcglądał i zdawał się pytać: »Co to znaczy?« Wiedziała wprawdzie Królowa że *Majocchi*, ktory służył przy niey w obowiązku gońca był w liczbie swiadków; lecz niespodziane iego ukazanie się tak mocne na niey sprawiło wrażenie, iż poruszeń swoich niebyła panią.—Przez

pięć minut głębokie trwało milczenie, po czem świadek i dway tłumacze wykonali zwyczayną przysięgę. Margrabia *Spinetto* iest tłumaczem od korony, a Pan *Kohen* podany iest przez adwokatów Królowey na podobnegoż tłumacza z iey strony. Za tém Jeneralny prokurator przystąpił do badań, świadek odpowiadał na wszystkie zapytania obszernie i szczegółowemi zeznaniami zdawał się potwierdzać obwinienia, zebrane przeciwko Królowey przez prokurotara ieneralnego.

Na posiedzeniu 24. b. m. domagał się Pan *Brugham* aby znowu przywołano pomienione go *Majocchi*, dla niektórych dalszych obiaśnień; lecz naybardziey dla tego aby się dowiedzieć co zmieniło iego sposob myślania, wiedział bowiem Brugham że *Majocchi* po oddaleniu się od dworu Królowey, był na usługach u nieiakiego Pana *Geyatta* w Glocesterze i tam iak naylepiey mówił o Królowey, nazywaiąc ią dobrą i łaskawą Xiężną, a niedawno wyznał był przed niektóremi z przyiaciół swoich, iż mu obiecano znaczną summę pieniężną i dożywotnią pensyią od rządu gdyby tylko przyiął na siebie, bydź w sprawie Królowey przeciwko iey świadkiem. (Wszystko to potwierdza się przez list nieiakiegos Pana *Marsch*, pisany z Glocester, a umieszczony w gazecie *The Times.*) Chociaż *Bruhgam* niedał mu zrozumieć o co się ma go pytać; z tem wszystkiem *Teodor* wszedł na salę widocznie zmięszany, lecz udaiąc zwyczayną spokoyność rzekł: »Jestem gotow umrzeć tu na mieyscu, iesli to wszystko com wyznał nie iest prawdą. »Przystąpiono po tem do powtórnego badania, które gdy było skończone, badano także Kapitana *Paturzo*, na którego okręcie Królowa odbyła podroż do Tunis, a następnie drugiego Kapitana nazwiskiem *Gargulio*.

Podobne badania świadków trwały i dzisiay. Królowa dotychczas iedno tylko opuściła posiedzenie, iey mieysce iest o trzy kroki od kraty u którey stawią się świadkowie, a tak każdego z nich nietylko widzieć, lecz i słyszeć dokładnie może.

N. Pani co dzień odbywa swe zwyczayne przeiażdżki w poiezdzie swoim paradnym. W przeszłą niedziele miała nieprzyiemny przypadek, poiazd iey przez nieostrożność woznicy naiechał na dwoie dzieci idących po moście londyńskim i iedno wkrótce umarło.

Jeden bezstronny członek Parlamentu wyższego uczynił wniosek aby wybrać nayprzód sto Parów, a z tych dopiero większością głosów mianować dwunastu i sądzić Królowę zwyczaynym porządkiem prawa.

Lord *Liwerpool* publicznie się odezwał i doniosł, że bil o rozwodzie nie dla tego iest zaproiektowany, aby Król miał wchodzić w drugie sluby małżeńskie, a przynaymniey ile mu iest wiadomo N. Pan niemysli o tém. »Rozwod mówił daley pomieniony Lord, będzie koniecznie potrzebnym, skoro tylko zarzuty uczynione przeciwko Królowey dowiedzionemi będą; lecz obok tego należy pomyślić aby i Królowa iak kolwiek winna, przystoyne miała utrzymanie.

Na posiedzeniu Parlamentu niższego 18 b. m. odbytem liczne i nader gorące zachodziły spory, a szczególnie gdy wniesiono pytanie: »Czy nielepieyby było, aby całą tę gorszącą sprawę umorzyć; lub przynaymniey według wyrazów Lorda *Osbron te prawnicze kuglarstwa* (mock) przeciąć? Lecz na to i sam Pan *Brougham* niezgadzał się utrzymuiąc, że po rozpoczęciu badań sądowych iuż to iest za póżno. Panowie *Krawen*, *Keppel* i *Hell*, niegdyś szambelani Królowey, którzy oddalili się od niey w roku 1814 (co poczytywano za nowy dowod iey przestępstwa) oświadczyli iż chcą bydz świadkami na iey obronę. Podobneż przełożenie uczynili: Lord *Gilfordt*, Lady *Bentingh* i wiele innych znakomitych osob.

Adres od 15,000 kobiet podany był Królowey przez Pannę *Thelwall*, którey towarzystwo przeszło 100 dam. Milicyia hrabstwa Leychester podała także adres N. Pani.

Gazeta *The Times* wspomina o serenadzie daney Królowey przez iey przyiaciół, którey słowa tak się podobały N. Pani, iż kazała ie spisać. *Kuryier* powtorzywszy to doniesienie, dodaie co następuie: »Pan *Betman* grał na wielkim tureckim bębnie, Pan *Wood* na klarynecie, a *Parr* z towarzyszami na dudzie.

Włochy.

z Rzymu 2 Sierpnia.

Rozeszła się tu pogłoska iakoby mieszkańcy Benevento prosili o pośrednictwo Xiążęcia Kalabryi, przed Oycem swiętym i że Oyciec święty miał odpowiedzieć: »Chociaż z buntownikami w żadne układy wchodzić nie godzi się; maiąc iednak wzgląd na tak wysokie pośrednictwo, gotów iestem przebaczyć Benewentczykom, skoro tylko porządek i spokoyność znowu w tém mieście powrócone będą.«

Do Liworno przybyła niedawno skuna angielska na którey znaydował się Jenerał *Nugent*,

nieprędzey iednakże wstąpi on do miasta, iak po odbyciu przepisaney kwarantanny.

W Bologny zaszły były także znaczce zamieszania, lecz tylko między uczniami. Z tem wszystkiem nieobeszło się bez krwi rozlewu, i dopiero za wdaniem się woyska austryiackiego powróciła spokoyność.

z Neapolu, 14 *Sierpnia*.

Rząd nasz zaymuie się szczególniey urządzeniem wyboru członków zwołanego nadzień 1 Października Parlamentu. Słychać, iż Xiążę *Cimitile* uda się w pewnèm zleceniu rządowèm do Petersburga, a ztamtąd do Londynu; lecz nic ieszcze pewnego w tey mierze nie wiemy. PP. *Montone*, Vice Prezes naywyższego sądu Neapolitańskiego, i *Carillo*, Prokurator przy sądzie cywilnym, których przed ostatniemi wypadkami wysłano do Sycylii dla urządzenia tamecznego sądownictwa, powrócili z Palermo do Neapolu. Potwierdzaią wiadomość o ustałych rozruchach w Palermo. Z pomiędzy znakomitszych osób padli ich ofiarą: Xiążęta *della Cattolica*, *d'Aci* i *Sanza*, officerowie, rodem z Sycylii. Oprócz woyskowych, żadnego cywilnego Neapolitańczyka nie napastowano. Poymanych żołnierzy z osady, nie wypuszczono ieszcze z więzienia, lecz dla officerów przeznaczono dom wygodnieyszy. Oprócz Palermo cała Sycylia używała spokoyności; w przyległey tylko okolicy, zwaney *Valle di Mazzarò*, chciano rozpościerać zasady, które sprawiły rozruch d. 17 Lipca, lecz temu zapobieżono.

Xiążę Namiestnik Królewski mianował dnia 29 z. m. Jenerała Porucznika Xiążęcia *di Scaletta* dowódcę dywizyi woyskowey, Jeneralnym Wielkorządcą Sycylii, który mieszkać będzie w *Messynie*. Tegoż dnia wydał Namiestnik następuiącą odezwę do Sycyliyczyków:— „Sycyliyczykowie! Mimo tego, iż Król, Oyciec mów, dopełniaiąc życzeń narodu swego ogłosił nayliberalnieyszą konstytucyią, iaką kiedy Europa widziała, mieszkańcy atoli miasta Palermo, uwiedzeni zapewne od kilku wichrzycieli, napróżno w rozpustnych namiętnościach szukali dobra, któreśmy im ofiarowali. Wierny i wspaniałomyślny naród splamił się krwią i zbrodnią. Nie myślmy iednak o surowości. Wrodzonym iest przymiotem serca naszego łagodnemi przełożeniami zwracać obłąkanych na dobrą drogę. Posłuszeństwo wasze, umiarkowanie i własny interes posłużą wam za przykład, i przywiodą na drogę honoru, z którey niektórzy z was na chwilę zboczylo. Porównaią się zapewne z innemi narodami, które takiey samey zbawienney odmiany żądały, i bez zgwałcenia dostoyności narodowey przeszli z iednego stanu do drugiego. Mianowaliśmy Xiążęcia *Scaletta* Jeneralnym Wielkorządcą prowincyy z tamtey strony Faro. Połączcie się z nim, słuchaycie głosu iego, bądźcie posłuszni nowo stanowiącey się władzy w Messynie, którey wszyscy dobrzy obywatele pomagać będą. Wydaliśmy iuż rozkazy względem zwołania Parlamentu i wyboru Deputowanych. Odpowiedźcie zamiarom Monarchy przez wybory wasze, aby się należycie i podług ogólnych życzeń nad przyszłemi waszemi ustawami naradzano. Zamiłowanie porządku, iednomyślność zamiarów, uszanowanie dla praw, niech zawsze w sercach waszych panuią. Niezgoda i rosterki przyprawiłybyby was o utratę dobra, które iest celem usiłowań i życzeń naszych, i którego pozyskanie zapewni los oyczyzny naszey. Król dacie przezemnie wszelkie, iakie tylko bydź może, zaręczenie o dobroci zamysłów swoich. Cieszę się oświadczaiąc to szczególniey narodowi Sycyliyskiemu, który długo był świadkiem moiego sposobu myślenia. Nic niemasz dla mnie przyiemnieyszego nad myśl, iż miłość i ufność waszę posiadam.«

Dnia 30 z. m. Xiążę Namiestnik wysłał Jenerałów Poruczników *Florestan Pepe* (brata naczelnego Jenerała *Wilhelma Pepe*) i *Fardella* do *Messyny*. Pierwszemu zalecił, aby rozpoznał stan Sycylii i potrzebne przedsięwziął kroki do zapewnienia spokoyności w Palermo; drugi zaś obeymie dowodztwo tamecznego woyska liniowego na mieyscu Jenerała *Church*. Posłano oraz okręty woienne i woysko wszelkiey broni do *Messyny*.

Smutne wypadki w Palermo dowodzą, iż zaburzenie iest bardzo szkodliwèm dla samych narodów, a zwłaszcza ludzi, którzy własną swoię wielkość chcą zasadzać na obaleniu prawych urządzeń.

w Petersburgu.

w drukarni woienney Głównego Sztabu JEGO CESARSKIEY MŚCI.